

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 22, 23, 27, 29, 35, 36, 38, 39⁸, 46, 48, 49, 50, 53 IR 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – AAVKĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 12, 31, 33, 37, 41 IR 113 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – AAĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 262, 263, 290, 426, 589 IR 604 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ANK PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2, 5, 6 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – MĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 2, 20, 27, 30, 33 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – STĮ PROJEKTAS) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 2, 5 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 4¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO PROJEKTAS) (TOLIAU KARTU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI) (TAP NR. 19-836) (TAIS NR. 19-6325)

Nr. NV-1630

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme (toliau – AAVKĮ) nėra įvestas 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžtos sąvokos „aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai“ trumpinys, ši sąvoka vartotina AAVKĮ projekte vietoje sąvokos „pareigūnai“, pvz., AAVKĮ projekte nuosekliai vartojamoje formuluotėje „valstybinę kontrolę vykdanči institucija ir pareigūnai“. Atitinkamai siūlytina tikslinti ir AAVKĮ projekto 9 straipsnio 2 dalyje vartojamą sąvoką „valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai“, 22 straipsnyje vartojamą sąvoką „aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, vykdančius aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę“ ir AAVKĮ 2 straipsnio 7 dalyje vartojamą sąvoką „aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančis pareigūnas“. Taip pat siūlytina suvienodinti ir kitas AAVKĮ projekte vartojamas sąvokas, jei jų turinys yra vienodas, pvz., „pažeidimų padarymu kalti asmenys“ ir „asmuo, padaręs <...> pažeidimą“, „patraukimas teisinėn atsakomybėn“ ir „patraukimas atsakomybėn“. Kartu siūlytina atsisakyti AAVKĮ projekte vartojamų vertinamojo pobūdžio formuluočių, pvz., „teisingai ir laiku nubaustas“. Be to, siūlytina įvertinti, ar vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 2 punktu, Įstatymų projektuose sąvokas „aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė“ ir „aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai“

nereikėtų keisti atitinkamai į sąvokas „aplinkos apsaugos valstybinė priežiūra“ ir „aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnai“.

2. AAVKĮ projekto 2 straipsnio 1 dalimi siūlomoje keisti sąvokos „aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė“ apibrėžtyje vietoje žodžio „valstybės“ siūlytina įrašyti „Vyriausybės“. Taip pat, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 punkto nuostatų įgyvendinimą bei ateityje išvengti galimo atitinkamų AAVKĮ nuostatų keitimo, siūlytina įvertinti galimybę AAVKĮ projekto 5 straipsnyje vietoje konkrečios institucijos – Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos – nurodyti Vyriausybės įgaliotą instituciją. Atitinkamai turėtų būti tikslinamos ir AAVKĮ projekto 9 straipsnio 3 dalis ir 20 straipsnio 1 dalis bei AAVKĮ 37 straipsnio 6 dalis. Šios nuostatos turėtų būti suderintos ir su STĮ projekto 4 straipsnyje dėstomo Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (toliau – STĮ) 30 straipsnio 3 dalies 1 punkto ir STĮ projekto 6 straipsnio nuostatomis, kuriose minimos Vyriausybės įgalios institucijos, vykdydiančios aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas. Be to, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi ir 9 straipsnio 3 dalimi, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę nuo 2019 m. sausio 1 d. vykdo tik Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, siūlytina įvertinti, ar minėtose STĮ projekto nuostatose vietoje žodžių „Vyriausybės įgalios institucijos“ neturėtų būti įrašyta „Vyriausybės įgaliota institucija“. Analogiškai siūlytina įvertinti galimybę tikslinti ir MĮ projektą.

3. AAVKĮ projekto 2 straipsnio 2 dalimi siūlomoje keisti AAVKĮ 2 straipsnio 10 dalyje tikslintinas jame nurodytas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pavadinimas. Taip pat šioje dalyje antrasis žodis „ir“ perkeltinas po nuorodos į minėtą įstatymą.

4. AAVKĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti AAVKĮ 3 straipsnio 13 punkte atsisakytina trumpinio „EMAS“ įvedimo, nes toliau AAVKĮ jis nevartojamas.

5. Tikslintinas AAVKĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti AAVKĮ 3 straipsnio 19 punktas, nurodant atvejus, kada pagal šį punktą turėtų būti kreipiamasi į teismą ir kada – į prokuratūrą. Be to, turėtų būti pagrįsta, kodėl MĮ projekto 2 straipsnio 3 dalimi siūlomos Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (toliau – MĮ) 5 straipsnio 4¹ dalies 5 punkte nurodytuoju atveju Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos dėl viešojo intereso gynimo turėtų teisę kreiptis tik į teismą.

6. Tikslintina AAVKĮ projekto 9 straipsniu siūlomoje keisti AAVKĮ 12 straipsnio 3 dalyje teikiama nuoroda į šio straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į tai, kad joje nustatytos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisės ir pareigos, o ne galios ir teisės.

7. Atsižvelgiant į tai, kad AAVKĮ projekto 17 straipsniu siūloma keisti abi AAVKĮ 38 straipsnio dalis, vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos

Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 83 punktu, šis straipsnis dėstyti nauja redakcija.

8. AAĮ projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlytina atsisakyti perteklinių žodžių „Aplinkos ministerijai pavaldžios ar kitos“. Taip pat tikslintina šioje dalyje vartojama formuluotė „dėl žalos aplinkai bei kitų nuostolių“, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.249 straipsnio 1 dalimi, nuostoliai yra pinigine žalos išraiška.

9. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte turėtų būti objektyviai pagrįsti AAĮ projekto 6 straipsniu siūlomi pakeitimai.

10. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte turėtų būti pagrįsti ANK projekto 1 ir 7 straipsniais siūlomi pakeitimai ir kiti siūlomi pakeitimai, kuriuos siūlė pagrįsti Teisingumo ministerija 2019 m. kovo 28 d. raštu Nr. (1.6E)2T-269 pateiktoje išvadoje dėl Įstatymų projektų.

11. Siūlytina sujungti ANK projekto 7 ir 8 straipsnius, o 7 straipsnio 4 dalyje po žodžio „baigia“ įrašytina „valstybės įmonė“.

12. Siūlytina suvienodinti MĮ projekto 1 straipsnio 1 ir 3 dalyse vartojamas formuluotes „selekcijos atžvilgiu labai vertingas medis“ ir „selekciškai vertingas medis“, jei jų turinys yra vienodas.

13. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina tikslinti MĮ projekto 1 straipsnio 1 ir 3 dalyse dėstomas sąvokų apibrėžtis, atitinkamai sąvokos „elitinis medis“ apibrėžtyje nurodant, kas turėtų teisę vertinti medžius pagal paveldėtus dauginant sėklomis vertingus požymius ir savybes ir juos priskirti prie elitinių medžių, o sąvokos „rinktinis medis“ apibrėžtyje nurodant, kur būtų nustatyti joje minimi klasifikaciniai fenotipiniai požymiai ir kas turėtų teisę medžius priskirti prie rinktinių medžių.

14. Siekiant, kad būtų užtikrintas tinkamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 94 straipsnio 3 punkte įtvirtintų Vyriausybės įgaliojimų koordinuoti ministerijų ir kitų Vyriausybės įstaigų veiklą įgyvendinimas, taip pat Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 ir 9 punktų realizavimas, siūlytina MĮ projekto 2 straipsniu siūlomame keisti MĮ 5 straipsnyje nurodyti tik tas atitinkamų institucijų funkcijas, kurios yra įstatymo reguliavimo dalykas, pvz., dėl valstybinės priežiūros ar kontrolės vykdymo, dėl tam tikrų leidimų išdavimo (jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo), dėl ūkio subjektų veiklos apribojimo ir pan. Pastebėtina, kad šiame straipsnyje siūlant dėstyti nebaigtinius institucijų funkcijų sąrašus, kitos, t. y., įstatyme nenurodytos funkcijos, galėtų būti dėstomos šių institucijų nuostatuose. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.46 straipsniu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsniu, juridiniai asmenys (biudžetinės įstaigos) savo veikloje vadovaujasi įstatais (nuostatais). Civilinio kodekso 2.47 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad būtent įstatuose (nuostatuose) turėtų būti nurodomi atitinkamai juridinio asmens veiklos tikslai ir biudžetinės įstaigos veiklos tikslai bei funkcijos. Be to, pažymėtina, kad kai kurios šiame straipsnyje

nurodytos funkcijos neatitinka kitų įstatymų nuostatų, pvz., MĮ projekto 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta Valstybinės miškų tarnybos funkcija tvarkyti Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrą neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatos, pagal kurią registro (kadastro) tvarkytojas (tvarkytojai) paskiriamas (paskiriami) Vyriausybės priimtu teisės aktu, kuriuo tvirtinami valstybės registro (kadastro) nuostatai (pagal Valstybės informacinių išteklių įstatymo 1 straipsnio 3 dalį šis įstatymas taikomas ir subjektams, steigiantiems, kuriantiems ir (arba) tvarkantiems ne tik valstybės registrus, bet ir kadastrus); taip pat MĮ projekto 2 straipsnio 3 dalyje nurodytą miško žemės naudojimo pagal paskirti kontrolę, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 36 straipsnio 1 dalimi, organizuoja ir vykdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (pagal Žemės įstatymo 2 straipsnio 6 dalį žeme laikomi visi Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe Baltijos jūroje esantys *sausumos plotai*, paviršiniai vidaus ir teritoriniai vandenys). Šiame kontekste siūlytina įvertinti, ar Įstatymų projektai neturėtų būti pateikti Žemės ūkio ministerijos išvadai pagal kompetenciją gauti.

15. Siūlytina įvertinti, ar MĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti MĮ 6 straipsnio 1 dalyje neturėtų būti nurodyta, kokia tvarka (koku poįstatyminiu teisės aktu vadovaujantis) turėtų būti vykdomos šioje dalyje nurodytos valstybinių miškų apsaugos darbuotojų pareigos. Taip pat šios dalies 2 punkte išbrauktini žodis ir skaičius „įstatymo 6“.

16. Įvertinus MĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti MĮ 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą valstybinių miškų apsaugos darbuotojų teisių turinį, siūlytina jas formuluoti kaip valstybinių miškų apsaugos darbuotojų pareigas, nepaliekant jiems diskrecijos teisės patiems spręsti, ar įgyvendinti šias teises, ar ne. Taip pat siūlytina suvienodinti šios dalies 1 ir 2 punkte vartojamas formuluotes „pagrįstai įtarus“ ir „įtardami“.

17. MĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti MĮ 6 straipsnio 3 dalies nuostata dalyje dėl valstybinių miškų apsaugos darbuotojų statuso suteikimo derintina su MĮ projekto 1 straipsnio 7 dalyje dėstomos sąvokos „valstybinių miškų apsaugos darbuotojas“ apibrėžties paskutiniu sakiniu.

18. MĮ projekto 3 straipsniu siūlomo keisti MĮ 6 straipsnio 4 dalyje atsisakytina perteklinių žodžių „ir kitų įstatymų draudžiamą veiklą“.

19. Siūlytina STĮ projekto 6 straipsnyje vietoje sąvokos „ieškinio pareiškimas“ vartoti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse vartojamą sąvoką „ieškinys“.

20. Tikslintinas Medžioklės įstatymo projekto pavadinimas, vietoje žodžio „STRAIPSNIŲ“ įrašant „STRAIPSNIŲ“. Ši pastaba taikytina ir dėl Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 1 punkte nurodyto Medžioklės įstatymo projekto pavadinimo.

21. Medžioklės įstatymo projekto 5 straipsnio pavadinime po žodžio „įsigaliojimas“ įrašytina „ir įgyvendinimas“.

22. Siūlytina atsisakyti Medžioklės įstatymo projekto 3 straipsniu siūlomų pakeitimų, atsižvelgiant į tai, kad šio projekto 2 straipsniu siūlomame Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 4¹ straipsnyje būtų nustatyti blaivumo ir neapsvaigimo dalyvaujant medžioklėje reikalavimai, nenumatant, kad jie turėtų būti nustatyti ir kitame teisės akte.

23. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi ir 9 straipsnio 3 dalimi, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę *nuo 2019 m. sausio 1 d.* vykdo tik Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Įstatymų projektų nuostatų dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijų konsolidavimo šioje institucijoje įsigaliojimas negali būti atidedamas.

24. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte ir Vyriausybės nutarimo, kuriuo Įstatymų projektai būtų teikiami Lietuvos Respublikos Seimui, projekte tikslintinas AAVKĮ projekto pavadinimas (antraštė), atitinkamai vietoje „39⁽²⁾“ ir „39⁽⁸⁾“ įrašant „39⁸“. Taip pat tikslintina Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 4 punkto penktoji pastraipa, atsižvelgiant į tai, kad ANK projektu nesiūloma keisti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio.

Teisės grupės patarėja

Dalia Petkevičienė

Dalia Petkevičienė, tel. 8 706 63 723, el. p. dalia.petkeviciene@lrv.lt